

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Simonffy-ház a város-
házával szemben

HIRDETMÉNYEK.

Állami pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szillemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Állami levelek csak ismert kezektől
fogadottak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetés ár:

Helyben házbiz. hordva egy évre	10 ft
Helyben házbiz. hordva egy évre	5 ft
Helyben házbiz. hordva egy évre	2 ft 50
Helyben házbiz. hordva egy évre	1 ft

Hirdetési díj:

Öt-hasábpottisor egy szeri betűtársáért 5 kr.
Helygdíj minden hirdetésért külön 20 kr.
Nyilatkozó 4 hasábpottisorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Szerda deczember 2.

234. szám

Károlyi és Apponyi grófok miért mentek Bécsbe?

A „Neue Freie Presse“ szerint Károlyi és Apponyi grófok jelenleg azért jöttek Bécsbe, hogy ott a külügyminiszteriumban s egyes kiválóbb mezőgazdászokkal megbeszéljék azon utat módot, mely szerint egy közpeurópai vámszövetség megalkotása lehetővé váljék, azon czélból, hogy a nagyon aláértelt gaboná-
árak újra felszökjenek.

Ezt a célt nevezett lap csak úgy véli elérhetőnek, ha Oroszországot, Amerikát, Indiát kizárják azon jogból, hogy Európába gabonát küldhessenek és ha sikerülne, az, hogy a tengeren túlról jövő mezőgazdasági hatást legalább a földművelésre ártalmatlanná tudnánk tenni s ha kitörülhetnék a tajsztöröl a Szezi csatornát, a panamai fődszoros átvágását; ekkor igen nemese és elegans eszközökkel meg lenne fejte a talány; mert az tény, hogy arra ugyan várhatnánk az ítélet napig, míg ené küll a kereslet és kínalat közt helyreállana a teljes egyensúly, mert az emberek egyre szaporodnak, de a termőföld nem.

Ezt a mezőgazdasági kérdést igen egyszerűen és természetesen módon meg lehet fejteni s egyébb sem kell hozzá, mint az, hogy ez a két ur megnyerje nekünk az eszmének Európa államférfiainak és népeit; s akkor aztán egyszerre vége szakad minden nyomorúságnak. Most már megkezdék a munkát s ha a modabeli Herkules tizenkét eszelekedetét összehasonlítjuk ezzel a vállalatnál, a melynek Károlyi és Apponyi urak szentelték életükét és idejüket; valószínűsággal gyermekeiknek fog bebizonyulni a Herkulesé.

Egy nagy ligának kellene tehát feltebeléni az összes nemzetek és országok között; val mennyi nagyobb városban bizottságok alakulnának... Azt kívánják, hogy Közép-Európa államai kötelezzék magukat arra, hogy az agrarvá-

mot leszállítsák vagy legalább is följebb ne emeljék, hanem az amerikai és indiai gabona ellen annál elkeseredettebb harcra kellenek... A két gróf sem többet, sem kevesebbet nem akar, mint csak azt, hogy Bismarckot kényszerítsék arra, hogy tévedéseit beismerje s vállalja be, hogy le van győzve és hogy ragadja meg ő is a közép-európai vámszövetség zászlaját.

Különb, hogy ez mily könnyű feladat lesz, kitűnik abból a beszélgetésből is, a mit „egy szép nyári napon két ur folytatott a varzíni park árnyas fasorai között sétálva. E két ur közül pedig az egyik a német birodalom hatalmas kancellárja, a másik pedig Kálnoky gróf külügyminiszter volt. Kálnoky nem szándékozik ott Bismarck harczot a közép-európai szövetségnek meghódítani, hanem csak legalább azt szerette volna elérni, hogy egy kereskedelmi szerződésre nézve egyezkedésekbe bocsátkozzanak s hogy csak egy kicsit engedjen Bismarck az agrar-vám dolgában. S ugya mit felelt erre a német birodalom kan sellárja? Nagyon kemény harczot kellett vívnom a parlamentemmel, — ugymond, hogy csak a mostani gabnavámhoz is hozzá juthassak; egész tekintélyemet latba kellett vetnem, hogy ezt a gazdasági rendszert megvalósítsam; a jelenlegi vámpolitiká az én nevémmel össze van kapcsolva s most lemondjak arról a diadalról, a mit csak az imént arattam? Gróf Kálnoky nagyon rossz kedvvel, üres zsebbel tért vissza hazájába, azon erős meggyőződéssel azonban, hogy egyelőre Németországtól ugyan ne várjunk lemmit kövéleményt.

De különben a mi a külügyminiszternek nem sikerült, miért ne próbálhatná azt meg újra Károlyi és Apponyi urak sők Bismarckot a nép mozgása által akaáják arra kényszeríteni, hogy azt az agrar-pelítikát kövesse ő is, a mit ő tartanak jónak. S utóvégre Németor-

szág sem az egész világ s a mi Vilmos császár birodalmában lehetetlen, miért ne sikerülne az mású? (pl. Montenegróban!) De bizony annyit előre is mondhatunk, hogy a mi közgazdasági Don Quixotte-jainknak még sok szelmalommal kell harczra szállniok. A minap is ezt olvastuk, hogy a francia kamra elé egy indítványt terjesztettek, a mely párizsi jóindulatot sem mutatott a közép-európai gabona iránt; s meg vagyunk arról győződve, hogy ha a nemes grófok föl akarnák világosítani azt a normandiai parasztot az ő ligájuk áldásos voltáról, ilyen feleletre elégiten kiököt: „Gróf uraim, nekem az tökéletesen mindegy, akár magyar, akár amerikai gabonával versenyeznek az enyim ellenében, én csak azt tartom, hogy francia embernek francia kenyeret kell enni.“ Mástkülönb az urak is úgy tesznek Magyarországon s bar nem olvasok valami sok újságot, de annyit mégis tudok, hogy az urak sem eresztik be az oláh gabonát az önök szép országába.

Vagy talán meglehet az is, hogy a vámuio csak alarek, mely mögött más ezél van e rejte! Gr. Apponyi eredetileg szabad kereskedő volt; a magyar országgyű és jegyzőkönyveiben sok szép beszéde meg van, melyeket egyszer a szabad áruforgalom, másodszor meg a védvám érdekében tartott. De mivelhogy Bismarck herczeg is átesett ezeken a nézet-cseréken, így hát gr. Apponyinak sem lehet a szemre vetni, hogy a láspontot változtató... Van arra egy jobb módszer is, hogy a gabona ára emelkedjék. Már Sismondi azt állította, hogy a nép csak úgy lehet boldog, ha a vasutat szétromboljuk. Nem látjuk át, hogy miért ne léphetnének a közép-európai államok szövetségbe, hogy egyesült erővel megrázkódtassák az anti oceánt. Ezzel aztán gyökeresen segítve lenne a bajon.

Pompás eszme is az a védvám, ki-

vált ha szabadalmat lehetne rá kapni s ha meglehetne akadályozni, hogy mások ne utánozzák. Csak hogy az angol parasztnak is lenne am anyi esze, hogy csak angol bu/alisztból akarna kenyeret enni... A közép-európai vámszövetség, utóvégre is csak ártatlan gyerekjáték egynehány arisztokrata-dilettáns kezében.

— Erzsébet királyné ő felségének távirata Tisza Kálmán miniszterelnökhez, mely tegnap a bécsi táviróhivatalban adott fel, az érkezett magyar szövegben így hangzik: „Miniszterelnöki sikerdus tiz évi működésének ünnepeltetése alkalmából, fogadják részemről is legőszintébb szerencsekívánáimat. Adjon az Uristen szilárd egészséget és kellő kitartást, hogy tiszta látkörével és ismett tevékenységével még számos éveken át vezéreljen a szeretett magyar hazának megszilárdult felvirágzásán. Erzsébet.“

— Debreczeniek Tisza Kálmán-nál. A debreczei szabadelvűpárt küldöttsége Simonffy Sámuel kir. tanácsos vezetése alatt tisztelt Tisza Kálmán miniszterelnöknel.

Simonffy Sámuel a következő szavakban üdvözölte az ünnepeltet: Nagyméltóságú miniszterelnök ur! Kegyelemes Uram! A debreczei szabadelvű párt megbírából jöttünk Nagyméltóságod üdvözlétére ez örömmünnepen és kívánjuk, hogy a magas éte Nagyméltóságodat számos évekig éltesse, hogy boldogságban, dicsőségben teljenek napjai nagyraesült császájával egyetemben. (Élénk éljenzés.) Magunkat, pártunkat és városunkat Nagyméltóságod kegyelmébe ajánljuk. (Élénk éljenzés.)

Tisza Kálmán: Nagyon köszönöm megjelensüket és k rem, tolmácsolják a debreczei szabadelvű párt előtt is köszönetemet, a mely párthoz engem régi emlékek kötnek és a mely előtt ha-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Az osztrák-magyar monarchia írásban és képben

BEVEZETÉS.

IRTA

RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS FŐHERCZEG.

Az osztrák-magyar monarchia eddigé, dezára némely jó előmunkálatoknak, még mindig hiány van egy olyan népisme munkának, mely a jelenlegi tudományos buvarlatok magaslátán állva, a művészet annyira tökélyesült sokszorosító eszközeinek segítségével hazánkban és néptörzseinek teljes képét vonzó és egyuttal tanulságos modorban nyújtaná.

Az ezen monarchia határain belül élő népfajok tanulmányozása nemcsak a tudós elé tar tágas mezőt, hanem egyuttal az általános hazaszeretet emelésére sem csekély gyakori jelentőségű.

Mennél behatóbban vizsgáljuk az egyes népesoportok jó tulajdonságait és sajátosságait úgy szintén azoknak egymástól szellemi és anyagi tekintetben való kölcsönös függését, annál nagyobb mértékben fog erősülni azon önszertartozandóság érzete, melynek hazánk népeit egymással össze kell kapcsolni.

Azon népesoportok, melyeket nyelvük, szokásaik és részben eltérő történelmi kifejedésük a népesség többi alkotó részétől elkülönítettek, az által, hogy nemzeti egyéniségük a monarchia tudományos leíróirál a őket megillető elismerésre talál, bizonyára kellemesen lesznek érintve, s egyszermind felhiva arra, — hogy szellemi sulypont júnkt az osztrák magyar monarchiában keressek.

Ezért bir nagyfotossággal épen hazánk ba a népismének és segédtudományainak

művelése; a mennyiben ezek, távol minden ki nem forrott elméletől és minden párt-szenvdelétyől, azt az anyagot gyűjtik, a melynek segítségével egydül lehetőséges a különböző népfajok tárgyilagos összehasonlítása és igazságos megítélése.

Ez még eddigéig vagy épn nem, vagy nem a fent jelzett irányban történt. Nem titkolhatjuk el magunk előtt, hogy a népisme épen Ausztriában és Magyarországon részesült sokkal kevesebb művelésben, mint Német, Angol- és Franciaországban, sőt újabban Oroszországban is, noha mi ama szakerők fölött, melyek e földatira képesek, talán épen oly mértékben rendelkezünk, mint a többi államok.

Jelent ugyan meg sok becses mű egyes népfajokról, de azok többnyire tudós szaklapokban, vagy időszaki iratokban hevernek értékesítetlen, vagy, sajnos, többnyire külföldi kiadványokba vándoroltak át.

Ezért szülemlett meg bennünk az eszme, hogy az osztrák magyar monarchiában ezt a dus, de ránk nézve még csak parlagon heverő anyagot egybegyűjtjük s ezáltal egy olyan munka létrehozatalát tegyük lehetővé, mely a monarchia határain belül az egyes nemzetek tudományos és művészi önértékének megfeleljen, s úgy az egész monarchiának, mint részének becsületére váljék.

Es van-e általán, mely egy ily nagy műhöz a talajalakulás ellentéteiben oly gazdaságot, természetrajzi-tájképi és égjeli tekintetben oly nagyszorú változatoságot egyesítve határai közt, a különböző népesoportok néprajzi összetételében oly nagy mértékben nyújthatná a legérdekesebb képeket mint monarchiának? Ez ösztönözött bennünket hogy e munkára vállalkozunk. Az osztrák és magyar íróknak és művészeknek egész csoportja fogja a drága hazát írásban és képekben ábrázolni, körülrá hiva fel az ol, vasó világot, kiterjedt országokon keresztül,

sok nyelvű népfajok között, folyvást változó képek által fogadtatva.

Bécs, a gyönyörű nagy város pompás palotáival, középen az ódon István templommal, sok százados nagyság és jelvényével, a fenséges Duna folyam partjain, körülövegva kies hegyek koszorujától, bortermő halmoktól és zugó erdőtől, melyek termékeny rónaságba olvadnak, oly szép oly tisztaság s mégis örök ifju és virágzó: ime olyan kép a minót a földnek semmi más fővárosa tel nem mutat.

Majd tovább vonulunk, végig a kis Alsó Ausztrián, hol hullámzó vetések, gazdag rétlápalyok váltakoznak a buja növényzetű Duna ligetekkel. Betekintünk a Wienerwald árnyas erdeibe: a suttogó tölgy és bükkerdőkön át mindig magasabba jutunk a fenyvesek reugeteibe, szők völgyek, magas hegyek közé, elszórt hegyi falvak mellett, egész a felmagasló Schneebergig, hol a kopár bércek oldalát kuszó fenyőbozót fűdi.

A hegyek során haladva, találjuk Felső-Ausztria mészke hegyeit, melyekben zegzugos alakulások, vadon völgyek és hegyszakadékok, kéklő tavak és zöld-lő rétek váltakoznak; előttük egy viruló tartomány, átszelve a Dunától, behintve gazdag városokkal, falvakkal. Odább Salzburg emelkedik ki előttünk, e régi püspöki város, szürke házaival és templomaival, hajdani idők műmléke.

A hegyek egyre magasabbak lesznek; feltűnik előttünk Tirol, e sziklaerősség, jégtagarta hegyek és hegységek tömkelege; a havas egyik oldalán éjszaki növényzet, a másikon déli hő égjál tnyészete. Megállapodunk Vorarlbergnél, a szép Boden-tó partjain. Azon tovább a hegygerincez vonalát követve, a Tauern csillámó, bódete láncolata mentén a gyönyörű zöld Stirián keresztül haladtunk, melyben anyai egyesül: magas hegyláncok, végtelen reugeteg, kies dombok, s a meleg verőfénytől ragyogó dus

virányok. Aztán érjük Karinthiát és Krajnát e szép tartományokat, hol anyai a tó, oly vakítóan fehérek és szeszélyes alakzatuk a mészhegységek, hol a tenyészet és minden egyéb félig éjszaki, félig déli jellegű; ezen áthaladva, Görzön keresztül átkerülünk a Karsttra, mely kopár sziklahalmazásával, gyér növényzetével oly sajátzerű, a maga nemében oly egyetlen jellegget mutat. A fehér, mesztelen szikla magasról a gazdag, szép Triesztet pillantja meg az utazó, délszaki buja kertek közepett, a kék Adria, a mi tengetünk partján; melyen benyuló öblében vitorlasz rnyas ábroczok erdeje van, melyek keu monarchiánk és sok más ország lobogója repked, s innen aztán tovább a sok sziget között, a nagyszerűen szép Dalmácia partjain, le egész a fenséges Bocche di Cattaróig haladtunk, hol mint óriási határkö emelkedik fel komolytenségesen a Fekete-hegyek bérctömege.

Majd éjszaknak fordul, tekintetünk Magyarországon, a kies dombokkal ékes és gazdag tartományon átkelve: Csehország, termékeny síksik, terül előttünk, szép erdőpalásttal fedett hegyek koszorujától körülöelve: fenyvesek, zugó patakok, halban dus folyók, jól művelt, iparban gazdag földek, városok s mind azok között az ósrégi aranyos Prága magassan emelkedő Hradsinjával gyönyörködött szemünket.

Majd Szilézi hegyes völgyes tájain s gazdag rónáin át eléjük a történelmileg híres, tisztas Krakót, az ősi Wawel várral; onnan Galiczia rónáira jutunk, melyekre melyen benyulnak a Kárpátok őserdőikkel borított ágai, s aztán városok és falvak között virágzó fensíkokon át, melyen beasott medrű-éjszaknak irányuló folyókön keresztül elérjük a kised erdő végtartományt, a szép Bukovinát, mely át menetet képez a Kárpátok hatalmas hegyiáncza s határtalan sarmata, síkság között.

sonlag — remélem — hogy az én emlékem sem kellemetlen. (Elénk éljenzés.)

Következett a debreczeni ipar- és kereskedelmi kamara. Sesztina Lajos ipar- és kereskedelmi kamarai elnök:

Nagyméltóságú miniszterelnök ur! A debreczeni ipar és kereskedelmi kamara nevében van szerencsém Nagyméltóságodnak legjobb kívánatainkat tolmácsolni, egyszerűen az alkalomból üdvözlő feliratunkat átnyújtani: (átnyújtja a feliratot.) Kérem Nagyméltóságodat, méltóztassék ezt kegyesen fogadni. (Elénk éljenzés.)

Tiszta Kálmán miniszterelnök: Nagyon szívesen és köszönettel fogadom szerencsekívánataikat és feliratukat. (Elénk éljenzés.)

Országgyűlés.

Budapest, december 1.

A képviselőház mai ülésében, a napirend előtt gr. Szapáry pénzügyminiszter beuyjtzta az indemnitjvaslatot, az 1886 év első negyedére mely a pénzügyi bizottsághoz utasított.

Némely apróbb folyóügy elintézése után, a ház tárgyalás alá vette „a Temes Béga völgyi visszabálozási társulat pénzügyi viszonyainak rendezéséről“ szóló törvény javaslatot, melyet Hegedűs Sándor elő adó indokolt. Az előadó beszéde alatt lépett a házba Tiszta Kálmán, kit a többség a jós meg-megújuló éljenzésekkel fogadott.

A javaslatához általánosságban hozzá szoltak, az ellenzék részéről Hely, Horvánszky és Liptay Béla br. a szabadelvű párt részéről Darányi és Vargies, majd a pénzügyminiszter és zárbeszédben az előadó.

A javaslatot magát az ellenzék szónok is elfogadták, bár kritisálva a viszonyokat s Horvánszky annyira ment, hogy rosszalást fejezett ki a kormány iránt, — mire a pénzügyminiszter azt teleté, hogy a rosszalás senki mást nem illehet, mint a szóban levő visszabálozási társulat vezetését. Ez által, úgy látszik, találva érezte magát Liptay br, ki aztán egy védekező beszédben foglalta a társulat történetét.

Erre a törvényjavaslat úgy általános ságban, mint részleteiben elfogadtatott változatlanul, csupán a 2. §-hoz fogadta el a ház a Teleszky által javasolt új bekezdést.

A holnapi ülés napirendjére felvetették az 1885. évi VII. t. 27. § a értelmében, a törvényhozást két házának egymással való érintkezése és az országos bizottságok összekötése iránti javaslat készítésére hivatott országos bizottság 40 tagjának megválasztása.

A jövő hétfői ülésre az ötvenes mandatura vonatkozó törvényjavaslat tüzetett ki. Holnaptól kezdve addig, a bizottságok az időt munkálkodásra fogják felhasználni.

A főrendiház ma délelőtt ülést tartott, melynek tárgyát több elnöki bejelentésen kívül, kiválóan az egyes bizottságok megalakulásáról szóló jelentések képezték. Rakovszky István, a képviselőház jegyzője az 1874. 35. t. ez. módosításáról szóló tö-

vényjavaslatot, melyet legközelebb tárgyalni fog a főrendiház. Végül az 1885. VII. t. értelmében megválasztandó országos bizottság tagjivá megválasztatták: Andrássy Gyula gróf, Majthényi László br., Radnányi József b., id. Vay Miklós b. és Zichy Nándor gr.

Külföld.

A kelet ruméliai hérdés. A „K. Z.“ jelentése: A conferentia legutóbbi szerdai ülésében, White angol képviselő határozottan kijelentette hogy Angolország többé nem ismeri el a berlini szerződést.

Csütörtökön a három eszásárság képviselői a szultánhoz levelet küldtek, melyben azt mondják, hogy most kedvező a pillanat arra hogy Philippopolba meghatalmazottat és csapatokat küldjön, miután ellentállás nem várható.

A szombatra kitűzött ülés nem tartott meg; a hatalmak képviselői, mihelyt összegyűltek, kijelentették hogy tekintettel az Anglia és Oroszország közti antagonizmusra, a kelet ruméliai kérdés tekintetében a további tanácskozás céltalan volna. A conferentia tagjai szétmentek és ezzel külsőleg is jelezték, hogy a conferentia meghiusult.

A szerb-bolgár háború A Khevenhüller-féle missziórol a lapokban felmerült kombinációkkal szemben a bécsi „Freundenblatt“ ma eltérő versiót nyilvánít, mely figyelmet érdemel, miután e lap a monarchia külpolitikájára vonatkozólag első forrásból meríti értesüléseit. E versió teljesen megegyezik azzal, melyet mi már szombati reggeli lapunkban közöltünk belgrádi követünknek Sándor fejedelemmel tett közbenjárásáról. Az idézet lap mai száma ezeket írja:

„Ausztria-Magyarország midőn a békeközvetítés éteré állt, mintegy elvállalta az önkéntes ügyvivőiséget Európa részére. Első sorban szerb érdek volt, hogy a pusztító harcoknak, mely majdnem kimerítette az országot, vége vettesék. De nagy mértékben általános érdek is volt ez. A humanitás követelményeivel, azzal a gyakorlati kereszténységgel, melyet Bi-marek herceg az európai népek közöttének erkölcsi alapjává akart elismertetni, bizonyára nem volt összeegyeztethető továbbra is szabad folyást engedni oly hadi eseményeknek, melyeknek már kizárólag a pusztítás volt a céljuk. A bolgár fejedelem aetiója elérte valódi célját, a szerb támadás vissza volt vevve; a fiatal bolgár sereg a tüppörében fényes tanujelét adta tettehetetlenségének, lelkesedésének és katonai képességeinek. Erősebb erkölcsi sikereket Sándor fejedelem már alig érhetett el. De a harc folytatása oly ponthoz juttathatta vállalatát, a hol már nem pusztán Szerbia fozog szóban, Ausztria-Magyarország érdekszférájára a Balkán belsejében keresi köreit. A monarchia semmi szin alatt sem engedhetne volna meg a zavaró beavatkozást ezen sphaerába. Khevenhüller gróf feladatai közé tartozott a legbarátságosabb és legjóakaróbb formában felhívni erre Sándor figyelmét. Határt kellett szabni a fejedelem aetiójának, mert már tuimenni készült az Európa által megállapított keleti jogrend és nyugalom helyreállításának feltételein. Kétségkívül ugyan-

ily magát irás követettett volna Szerbiával szemben, ha a hadi szerencse Milán királynak kedvezett volna ennyire. Bulgária szétbontása ép oly kevéssé engedett volna meg, mint Szerbia szétzúzása. Mindezek viszonyait nem vizsgálva keveredett felek szenvedélye és önző törekvése szerint, hanem a gasabb, tárgyilagosabb mértékkel kell mérni.“

Napi hírek.

— A tiszántúli ev. ref. középiskolai tanár áregyesület évkönyve az 1885—6 évre megjelent. A 272 lapra terjedő évkönyvet, mely már a hetedik évfolyamban lép, Elek Lajos egyesületi jegyző szerkesztette. Gazdag tartalma a következő: I. Az egyesületi tagok névsora. II. A közgyűlés jegyzőkönyve. Független: A latinnyelvi pályakérdésre beadott pályaművek bírálata. III. Elnöki megnyitó beszéd. Géresi Kázmértól. IV. Jegyzői jelentés. Elek Lajostól. V. Pénztárnoki kimutatás 1883/4 és 1884/5-ről. Beczner Frigyesőtől. VI. Pénztárnoki kimutatás 1883/4 és 1882/5-ről Jóó Istvántól. VII. Adatok a békési ref. gymnasium multjához. Séllei Pétertől. VIII. Középiskolai nyelvtanítás az alsó fokon. Beczner Frigyesőtől. IX. Valóságosság és prot. érzület dolgában mit várhatunk a gymnasiumtól? sat. 100 frt. jutalmat nyert pályamű Gergely Károlytól. X. Tapasztalás szerint a latinnyelv és irodalom lauitása a jelenben nem mutat fel annyi eredményt, — a mennyit akár a ráfordított idő, akár a tudomány szempontjából meg kívánni lehet és kell. — E. Eanátfogva kuttatásának fel e tünemény, okai; továbbá feltételesek meg a módok a melyek által e bajon segíteni lehessen s a középiskolai képzés ez ágának eredménye biztositásai. 200 arany frank jutalmat nyert pályamű. Faragó Báintól. XI. Vegyes közlemények. 1. Pályázati hirdetés. 2. A tiszántúli ev. ref. középisk. tanárégyesület alapszabályai. 3. A tiszántúli ev. ref. középiskolai tanárok nyugdíj és gyámitüzetének alapszabályai. 4. Kimutatás a nyugdíj és gyámitüzetről. 5. Ertesítés az „Evkönyvek“ meglévő példányáról. 6. Felhívás a borítékra. Az egyesületnek van 7 tiszteletbeli, 18 alapító, 97 pártoló, s 104 rendes tagja. 1884-5-ben a tagok száma 58 czal szaporodott. A pénztári eredmény a mult iskolai év végén volt: bevétel: 494 frt 73 kr. kiadás 61 frt; vagyon; készpénzben 16 frt. 99 kr. takarékpénztárban elhelyezett toke 2005 frt. 62 kr. 6 egyháznál alapítvány 300 frt, 52 tagnál kint levő követelés 282 frt, összesen 2604 frt. 61 kr.

— A dohányt termelők figyelmébe. A m. kir. dohány jövedéki központi igazgatóságának 1885 évi okt. hó 30-án ad. 12271/1885 sz. a-kel kimutatása folytán, a kincstár részére, engedély mellett természet dohányok beváltására kiküldött bizottságok, működésüket sz. kir. Debreczen város területén 1886 évi január hó 4-én kezdődik meg, és 1886 évi február 27-ig folytatják. Rendőrkapitányság.

— Telefon Nyiregyházán. Nyiregyházán telefont állítottak fel s azt a napokban át is adják a használatnak. Ugyan-olyan az utóbbi időben több veszteségi eset fordult elő.

— Egy esikub van letéve a II. kerületi rendőrkapitányságnál. Talajdonosa felhívatik az átvételre.

vék, halmos kiágazásai szőlőkkel ékeskedők, méhökben sóval, arannyal gazdagok. Ős városaiiban régi műveltség tanujelét, tájképeiben a festői szépség mindenütt természeti érdekességgel párosulva.

Ezzel van fejezve a nagy vándorút ez oly nagy, oly szép s természeti képekben oly gazdag monarchián keresztül. Galiczia éjszaki nyugoti típusa, éjszakai Csehország közép-európai launája, az alpesi, a kárpáti hegyvilág, a magyar pusztá, Dél-Tirol és Dalmácia igazi délszaki növénytenyésztő: a sok természetrajzi változatosság mind egyesül monarchiánk területén. A törpe fenyő, mely föl a havasok jégmezejéig kuszál, a nyír, mely az éjszaki ingoványokban csillámlik, a tölgy, a fenyő, mely sötét erdőkkel fedi hegyeinket, a szőlő, a babér a ciprus és a páma mind egy hazát ékesítenek, és e hazá a miénk.

Ime ezen föld embereit fogjuk itt bemutatni írásban és képekben, a hogy élnek és munkálkodnak, szokásaikat s viseleteinek dus változatosságait.

Be fogjuk mutatni a bécsi népet a maga életelevenségében és a művészetek iránti fogékonyságában; a síkföldön lakó alsó ausztriai és salzburgit, ki a havasok között, a természet nagyszerűsége közepett, az elemek kel küzdeve, folytatja nehéz életét; azután a gyümölcstermő vidékega dag földműveseit a tirolit a maga szűk völgyeiben, apró, d szép falvaiban, hol még ősi erkölcsök és festői viselet tek találhatók; a havasok déli szakadékaán a tirolit olaszt és ladint: aztán a stíriait bazájta minden vidékéről, a karantánt és karjnait, a szlovént tarka viseletében, s az isztriaiit. Egyre elevebb színek vonulnak el szemünk előtt: a dalmaták lépnek elénk gazdag jelmezeikben, csillogó fegyverzeikkel. Egyszerűbb színezetet ölt a kép Csehországban, hol a németek éjszakai és nyugati, a csehek az ország bensejében laknak; a

morvák hanákjaikkal ismét tarka népvagyulást mutatnak fel, s a germán és szlav eredetű sziléziták, a galicziak lengyelek és ruthének teszik változatosabbá a sorozatot.

Es ekkor jön Magyarország annyira érdekes magyar népeitével: a széklység, esajátságos magyar törzs; azután éjszakai a tótok; a románok, a régi rómaiak ivadéai; a szerbök és horvátok; a kisebb néposzortok, melyek telepekben élnek: az erdélyi szászok, száradokon át megözözt erkölcsiikkel, szokásaikkal; az örmények, a bolgárok; a zsidók, kik részint elvgyűltek az őket körülvevő nemzetiségekben, részint fajuk sajátosságait megőrizve, a monarchia csaknem minden részében feltalálhatók; és végül a cigányok, mint vándornép és zenész, vagy megtelepült lakója a falvaknak.

Mindezeket a nemzetiségeket és néptörzseket, ezeket a külön typosokat, ezeknek különböző nyelveit, nyelvjárásait, hagyományait, életmódját, lakásukat, keresetforrásait, népművelőket, mulatságaikat és szokásaikat, viseletüket és fegyverzeiteiket, műveltségüket és népköltészetüket, virágzásukat és gyarapodásukat a monarchia határain belül mindezt törekedni fogunk e munkában hiven ismertetni, a hogy az életből elcsúsztak. A népetek és a nepsajátságok, a mint azok keletkeztek és fennmaradtak, összefüggésben az ország jellemével, az éghajlattal, a természettel és a földalukalással: ez lesz tulajdonképeni anyag a munkának.

Azonban nemcsak a jelen kor lesz ebben igényelve, a multa is vissza fogunk tekinteni: egész a római világaluralomig, s midőn Vindobonánál a légiók quadokkalt és mar komannokkal harezoltak s Pannoniában és Dáciaiban a római sasokat diadalmasan ki-tűzték. Azután követni fogjuk a történelem további folyamát: hogy kerültek ide az egyes népek; hogy viték ki a germánok országai-bat; hogy telepedtek meg a szlovák és cse-

— Szabolcsi Lajos „Mozaike“ című köteté jelenleg már sájtó alatt van és e hó 15-én fog megjelenni.

— A felolvasókör f. hó 3-án azaz holnap tartandó estélyen Fludorovics János tanár ur felolvassa „A nő mint a nevelés tárgya“ cz. neveléstani értekezését, utána pedig Vértessy Gyula ur elbeszélést olvas „Az anya vétké“ czim alatt. A körön kívül álló közönség számára Gótl Nándor ur gyógyszerárban tettek le belépő jegyek; ugyanott aláírasi iv is van letéve a körbe belépni kívánók részére. Hogy a felolvasás pontban 5 órakor háborítatlanul megkezdődhessek, kérjük a n. é. közönség ponéus megjelenését. — A kör jegyzője.

— Felhívás. A debreczeni joghallgatók segítő egye ülete választmányának 1885 évi nov. havi ülésében hozott határozat alapján felszólítom az egyesületnek következő régi adósait: u. m: Molnár Imre (1877/8 15 frt 31 kr.) Pap Endre (1879/80 20 frt 77). Bokor Istvan (79/80, 21 46) Kerekes Ferenc (80/1 13 frt 41) Kulcsár Istvan 80/1 13 frt 42) (Parasznya. Szatmár megye 80/1 20 frt 45.) Czeglédi Miklós 83/4 22 frt 42 ar.) hogy mivel többszöri felszólítás daozára sem törlesztették tartozásaikat, ha f. évi Deczember 15-ig s. e. pénztárnoknál (Füvészkeri utca 1085) becsületbeli köteleességüknek eleget nem tesznek, tartozásaik hirapilag törötetni fognak. T akács János j. s. e. főjegyzője.

— Debreczen város közegegyesü-ge 1885. harmadik évnegyedében. A közegegyeségi állapot városunkban ez év negyed alatt a nagykorakra nézve kedvező, a kis-korokra nézve főként a csecsemőknel kedvezőlen volt, kik közt béhurut miatt 195 haláleset fordult elő. A második évnegyedben a járványosan urakodott kanyaró betegség már június hóban elvesztette járványos jellegét s csak szórványosan mutatkozott. Aug. és szept. hóban néhány vérhas és hagyvaz eset is merült fel. Julius, aug és szept. hóban született élve fi 234, nő 236, összesen 470; halva fi 15, leány 9, összesen 24; a 160szeg tesz 494-et; ugy hogy 1000 lakosra 9.68% születés esik. Az éve született 470 gyermekből törvénytelen volt 65 vagyis 14. százalék. Meghalt a katonai kórházat nem számítva 238 fi, 241 nő, együtt 479; s igye esetet 1000 lakosra 9.41 százalék halálozas. Ezek közül ev. ref. volt 391, r. kath. 57 ev luth. 3, g. kath. 9, izr. 19, Leggyakoribb hal ok volt béhurut 195, tüdőgyomokor 61 aggkor 39 veleszületett gyönégesség 35, vérsók 33, agylob 15, agyuta 17, tüdőhurut 19, vérsós 10 esetben Mutatkozik tehát 9 fony apadás. Rendkívüli halál eset volt 9; orvos gyógykezelésben nem részesült 7 évenaluli 6, 7. éven felüli 14, összesen 20. Házasagra lépett 52 pár; minden 1000 lakoból 1.01%. Orvosrendűreg több ízben vizsgáltattak meg ételek italok, kereskedések, közhelyek, mely alkalmakkor számos elközbözás történt.

— Az érmeleki ev. ref. egyházmegye közelebb tartott ősi közgyűlésén 100 firtal belépett az erdélyrészi magyar közművelődési egyesületbe, — Hagyomány a „jótékony Nöegy let“ javára. Néhai özv. Kenessey Antalné szül. Nagy Mária urnó, hatrahagyott s ki-hirdetett végrendelete szerint, a helybeli ögegyeletünk részére 500, az az Ötszáz oé firt. hagyományozott, mely összeg alattunk már fövetetvén, az egyilev pénztárok által el is könyvetetett. — Midőn e szép hagyományo-

hek, délen és északon; hogy hódították meg a magyarok Árpád vezérlete alatt, a Kárpátokon áttörve, a gazdag országot. Azután következnek a jó és balsors között lefolyt hosszú idők változatos küzdelmei; s e közben szemlélhetni fogjuk, hogy csatlakozik egyik nép a másik mellé, hogy sorakozik egyik ország a másikhoz; egyre szilárdabban tömörül a sok különféle néptörzs, az érdekközösség egyesíti őket, beússz összeköttesük természeti törvénynyv válik, s így tárul fel szemünk előtt a jelenkor képe, a nagy és hatalmas osztrák magyar monarchia, mindnyájunk hazája.

Ime munkánk programja. Vajha e mű: „Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képbén“ mind tudományos, mind művészi tekintetben és egyuttal mint valódi népkönyv is komoly hazafiai jelentőséget nyerne!

E monarchia népeinek irodalmi és művészi körei, egyesültek a közös munkára, hogy mind a kül-, mind a belföldnek megmutassák e műben, mily gazdag tőkéjét birjuk mi a szellemi erőnek minden országában és nemzetében és monarchiának, s együttesen mint működnek közre egy olyan szép alkotásnál, mely a hazaszeretet üntudata és hatalomérzete emelésére kíván szolgálni.

S a mint e mű előhaladtával egyik hor-rész a másik után sorra kerül, folyvást új munkatársak és művészek fognak saját szilböldjük ismertetésében nem csekélyebb oda-áddal és lelkesedéssel csatlakozni elődök-hez, hogy évek mulva mint egy szép kor-szak em éke a multból s mint monumentum a jövődő számára, álljon elő a jelenkor szellemi erejének ezen alkotása:

„Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képbén.“

zást e b hírre t kötelessé nemeslel megörökít zük. Vez elnök.

jubillaris reformátu a ka'ocsa kinalja e Szász R „Tadja-e Haynald uram, fel tus püsp poharabó ségére, la ne haliga fessio ked

— P az 1883- rom évi lefog járu manya ha rom évi t tettek. T ros oszt felehet iparosok tolasban Debreceze ratal, hog ivekre; v teli köny gyezni- gokat ba dij 25 frt Debreceze Lajos h.

— K kereskede ler O t segédtaú tanárra n

— A Debrecze szek. Az kából seg nyújtatott aital. A t lyezetett kész 8100 segélyeze meggyébi firt, Szab 100, Márt terecz 1 Gesztered Vencseilo Belényes s ek Fodó Sándor sarheiyi 5 Matolesi révi 100, Antol ért 100, Faz Páter újlé Bakos Ká terecz 50 Marto nar M gyomorosi Nemes M István Károly ba Tóth Ist kó tája lelkész 50

— T jubileuma fölratot k ási virág- her kame- zepén vir- czimere, k font kosz- minisztere nemzeti sz himzéssele kiváló mag- tiz éves tengeri r- vaóságos cséretére fiuinei vir

— T ló és bete javára f. A Korona ne a meg! A meghív a követke bein Fann Alajosné, Belepti di fogadtatn — A jai, elnök, legtek Gr méltóságá rencsében anyául, most már mint eddigi febr. 6-án — K nek érdem Ottó urat

zaike' ezimü
van és e hó
3-án azaz hol
rovics Jám
mint a neve
kezését, utána
r elbeszélést
att. A körön
Nándor
belépvé je
van letéve a
Hogy a fa
háborítatlanul
é. közönség
jegyzője.
ijoghallgatók
nak 1885 évi
rozat alapján
vetkező régi
877/8 15 frt
frt 77). Bo
kes Ferenc
80/1 13 frt
80/1 20 frt
42 ar.) hogy
ara sem tör
December
szekert utza
k eleget nem
g töröltetni
g főjegyző.
egészségü
ében. A köz
z év negyed
ező, a kis
óknél kedve
matt 195 ha
névnyedten
ó betegség
nyanos jelle
rozott. Aug.
és hagymaz
szept. hó
6, összesen
esen 24; a
1000 lakosa
tettett 470
vagyis 14.
házat nem
479; s így
hálaó az.
kath. 57 év
yakoribb ha
omkor 61
35, vérsök
10, vérsok
ny apadás.
os gyógyke
6, 7. éven
a lépett 52
Orvosren
meg ételek
mely alkál
egyházme
lésen 100
nyar közmü
y Nögy
y Antainé
ott s ki
elybeli nő
az óé frt
atunk már
ltal el is
gyományo
ották meg
tt. a Kar
és balsors
os küzdel
gjuk, hogy
llé, hogy
oz; egyre
nféle nép
ket, beusó
nyé váltik,
a jelenkor
ak magyar
jba e mű
írásban és
ívészi te
népkönyv
erne!
ni és mű
munkára,
k megmu
gát biruk
ágában és
gyüttesen
szép alko
tudata és
gálni.
gyik hon
lyást új
aját szü
yebb oda
é elődeik
szép kor
umentum
nkorszak
írásban

zast e becses lap hasábjain is imé köz
hírré tesszük, — hálás szívvel teendő
kötelességünknek tartandjuk, hogy az elhunyt
nemeslelkű urnó nevét jegyzőkönyvünkben is
megörökítsük, s emléket szívünkben hordoz
zuk. Veresné Szathmáry Teréz nőegyleti
elnök.
— Kocziingató főpapok. A vasárnap
jubileum lakoma vége felé Szász Károly
református püspök elhaladt főasztal előtt, a
a kaocsai bibornok érsek utána szolt s meg
kínálja egy pohárral, hogy kocziingatson vele.
Szász Károly kocziingatott a bibornokkal.
„Tudja-e kinek a poharából ivott? — kérde
Haynald — a Péchy Tamáséból”, Eminentias
aram, felett Szász Károly, ha egy reformá
tus püspök egy lutheránus egyház felügyelő
poharából iszik egy romai bibornok egész
ségére, lehetetlen, hogy azt az ur isten meg
ne hallgassa: Ha nem egyik, hát a másik con
fessio kedvéért.”
— Felhívás! A debreczeni „Iparos kör”
az 1883-dik évben megalakulván az első há
rom évi időknek a jövő 1886 évi július 1-én
lefog járn, emnéfogva az iparoskör választ
mánya határozata alapján a 1886—1889 há
rom évi időszakra az aláírási ívek kibocsáj
tattak. Tekintettel arra, hogy ezen, az ipar
os osztály érdekében alakult kör ugy
jelent meg nemes feladatának, hogyha az
iparosok s az ipar ügy barátai tömeges par
tolásban részesítik, felhivatnak emnéfogva
Debreczen város iparosai, s az iparügy bar
atai, hogy a kör által kibocsajtott aláírási
ívek, vagy a kör helyiségében kitett felvé
tel könyvben becses neveiket miekkébb fője
gyszni — illetve a kör új rendes tagjainul ma
gokat bejegyezni sziveskedjenek. Alapítói
díj 25 frt. évi rendes tagsági díj 2 frt. o. e.
Debreczen 1885 november 30-án Szikszay
Lajos h. e.nök. Vadon Sándor titkár.
— Kinevezés A földmívelés, ipar- és
kereskedelmi min. miniszter, dr. Müll
ler Ottót a debreczeni gazd. tanintézet
segédtanárát, ugyanezen intézethoz rendes
tanárrá nevezte ki.
— Az orsz. közalaplól segélyezett
Debreczen vidéki ref. egyházak és lelke
szek. Az egyetemes kővenchez a domezti
kából segélyeztetés vegett 9:3 szgélykérvény
nyújtott be 589 egyháznak, 364 lelkesek
altal. A tisztán tui egyházkerületben segé
lyeztetett 109 egyház. 10300 frttal s 106 lel
kész 8100 frttal Debreczen vidékéről a
segélyezettek következők egyházak: I. Hajdu
megyéből: H. Dorog 50, F. és A. Józsa 400
frt, Szabolcából: Acsád 100, Budai-Abrány
100, Mártonfalva 50, Tisza-Eszlár 100, Besz
terecz 100, Demezer 50, Eperjeske 50,
Gesztered 100, Kálló-Semjén 200, Kótaj 50,
Vencselló 100 frt, Bihar megyéből: Micske 100,
Belényes 150, Darvas 250 frt. II. Lelek
sék Fodor Benjamin h. dorogi 50, Boros
Sándor fugyú Csepelyi Menyhért f. vá
sarhelyi 50 Kiskeménth Lajos lessi 100,
Marócsi János darvas, 100, Vári János k. u.
révi 100, Bán Sándor sz. jobbi 100, Bajza
Antol értarcsai 50, Egeressy Imre a. ábraayi
100, Fazkás Mihály galospetrii 100, Lénárt
Péter újlelai 100, Sipos János tóti 50,
Bákos Kálmán orosi 50 Duzs György besz
tereci 50, Lőrinczi István őrladányi 100,
Marton Gyula a. mihálydi 50, Mol
nar Miklós eperjeskei 50, Nagy István
mogyorósi 50, Nemes István petneházi 50,
Nemes Menyhért székelyi 50, Pásztor
István k. semlyéni 100, Porzolt
Károly bezdédi 50, Szécsi János gyulai 50,
Tóth István ibronyi 100, Juhász
Tamás gelsei 50, Varadi Pál
kótaji 50, Végh János berkeszi
lelkész 50 frttal.
— Tisza Kálmán miniszterrelők
jubileuma alkalmából nemesak albumot és
főiratot kapott ömédeteket, de egy rendkívül
szép virág ajándékot is. Ez ajándék egy óri
ási virágpánából áll, melynek mezeje 400 fe
her kameliából van összeillesztve; ennek kö
zépén viráokból van kirakva a miniszterelők
ezimere, körülötte 3650 apró babérlevélből
tont koszorú, — ennyi napja, hogy Tisza
miniszterelők, — a pána aljából pedig
nemzeti színű szalag csügg alá, rajta arany
lülöcszeli: „Boro-jenő Tisza Kálmánnak, a
kiváló magyar államférfiúnak”, „Kormányelők
tiz éves működése emlékünnepre a magyar
tengerpartól”. Az egész rendkívül izlészle,
vaóságos művészettel van összeállítva, s di
cséretére valik készítőjének, Breisach Ernő
fiamei virágkereskedőnek.
— Tánccszestély. A debreczeni betegpó
lós és betegsegélyző izr. nőegylet pánztára
jávára f. é. december hó 9-én este 8 órakor
A Korona nagytermében tartandó tánccszestély
ne a meghívók ma és holnap széküldetésé.
A meghívókat a rendező bizottság nevében
a következők bocsátották ki: Berger-Fisch
bein Fanni, Feiszl Károlyné, Dr Popper
Alajosné, Falk Lajosné, Hoffer Sándorné.
Belepti díj 1 frt. Felülfizetések közönséggel
fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.
— A gazdaszabál bizottság megbízott
jai, elnök, alelnök és jegyző tegnap tiszte
legtek Gróf Dégenfeld József főispánné ő
méltóságánál és az idea is azon kiváló sze
rencsében részesültek, hogy ő méltóságát bal
anyául megyerhették. A bál határnapja
most már biztosan ki van tűzve és nem
mint eddig hallatszott január 30-án, hanem
febr. 6-án lesz megtartva.
— Kinevezés. A gazdasági tanintézet
nek érdeketben dus tanárját Dr. Müller
Ottó urat mint örömmel értesztünk rendes

tanárrá nevezte ki a földmívelési miniszterium.
Mélto kitüntetésben részesült az, ki faradhat
lan buzgalma és áldozat készségével száml
talan érdemeket szerzett magának. A tanár
ur is bírja a hallgatók osztatlan bizalmát és
szeretettel kiknek nevében a hangos éljének
közt meg jelent tanár urat ma Tóth Károly
III. e. üdvözölte. A tanár ur meghatottan mon
dott köszönetet a bizalom nyilvánításért s
biztosította a halgatókat jó indulatáról. Ré
szünkről gratulálunk a kitüntetett tanár
urnak. —
— Az aranyérem, melyet Tisza Kál
mánnak a szabadelvű párt vasárnap átnyuj
tott, összesen négy példányban készült a
miniszterelők példányával együtt. A többi
példányokat elküldték ő felsége a király
éremgyűjteményének, Rudolf trónörökös fő
hercegenek — ezek Orczy báró miniszter ál
tal jutottak rendelétesük helyére, és a nem
zeti muzeumnak, Az érem átmérője 8 centim
tervezte Loránti szobrász, metszette Gerl,
a bécsi hírneves Radnitzer tanítványa. Az
érem egyik oldalán háromnegyed oldalán bá
mulatos művészettel van metszve a miniszter
enök dombormű képe, míg a másik olda
lon tölgykoszoruban látható e dombormű
főírás: „1875—1885. Az országgyűlési sza
badelvű párt, tiz évi miniszterelnökségének
emlékére” Az emlékérem valóssággal remek
műnek mondható.
— Zsidók vasárnapja. Az amerikai
zsidó közt mozgalom indult meg azzal a
célzattal, hogy az ünneppapokat célszerűségi
szempontból szombatról vasárnapra helyezték
at. A mozgalomnak, ugylátszik, lesz sikere.
Mint ugyanis Pittsburgból jelentik, az ott
egybegyűlt reformált zsidó rabbinusok köny
latl oztatták, hogy az isteni tiszteletnek va
sárnapon való megtartása nem ellenkezik a
zsidó valásnak sem szellemével, sem törvé
nyével.
— Hideg tél. B. Ambrózy Béla figyel
mezteti a gazdákat, hogy ez idén a méhek
telír oly szilárdan zártak el magukat, mint
még soha sem tapasztalta. Ez kétségtelen
jele annak, hogy kemény télre számíthatunk
és a köpük gondos betakarásáról kell gon
doskodni.
— Az álmatlanság ha huzamosabb
ideig tart, a legerősebb ember erejét is ki
meríti. Morphium, chlorol stb. mint orvosá
gok azért nem tanácsosak, mivel ezek ada
gait nap nap után szaporítani kell annyira,
hogy egtére az orvosság maga betegséget
szül, pl. morphium mérgezést stb. Legtáná
csosabb az oly embereknek a kik álmatlan
ságban szenvednek, ha naponként a szabad
levegőn addig mozognak, míg csak ki nem
fáradnak: ha lefekvés előtt 10 perczig meleg
álfürdőt, vagy jó meleg lábfürdőt haszná
nak. Némelyek tanácsolják a testet, kivált a
hátat, hideg vízzel jól megdörögletni vagy
pedig a derékat hideg borogatással ellátni.
A testi masszozás is hasznosnak bizo
nyuit.
— Magyar beteg Pasteurnél A hir
neves párizsi tanár, kinek az ebdüh gyógyi
tasában elért eredményei világzerte oly nagy
érdeklődést keltezték, legközelebb magyar
betegét is fog kapni. Rivnak Sándorának hív
ják, és solymosi születésű 21 éves napszám
Ezelőtt 16 nappal Föld-s aradi gyógyszerész
kutyája harapta meg jobb karját. A kutya
vesztett volt Rivnak sebé a városi orvo
kiégette, de mint hogy az ebdüh néha hóna
pok söt evék mulva is kitörhet, a városban
gyűjtést indítottak, hogy a szegény embert
gyógykezelés végett elküldjék Párisba Pas
teur tanárhoz. Az utazási költség begyűlt s
a beteg tegnap doktor Leitnernek
Pasteurhoz irtajánól soraival s a
párisi magyar együlethez címzett ajánló levé
vel utnak indult Páris felé. Első stációjá
Budapesten tartotta, honnan még dr. Laut
fonsauer egyetemi tanártól kért ajánlást.
Pasteurhoz.
— Színház
(V. Gy.) Hétfőn „Petőfi élete és
halála” cz. látványos ág került színré te
ház előtt; minden esetre legnagyobb része
voit ebben annak a varást gyakorló névnek
mellet a darab címül visel. A darab kü
lönben a lehető legrosszabbak közé tartozik
s az E. Kovács Gyula átdolgozása sem sokat
segített rajtam Tulszagosan naiv majdnem az
egygyűségig menő motívumok fűzik össze a
darab szétmálló részeit. Pedig a nagy költő
élmé a tragikai feldolgozásra nagyon alkal
mas — csak hogy a szerző erre természetesen
nem is gondolt. Az egész darab abból áll,
hogy Petőfi saját költőményét szava gátja
benne akár van rá alkalom akár nincs. Van
azután rengetek tableaux, népgyűlés, csata
allegóriái néma és hangos képlet. —
Ez utóbb felsoroltak azután ipsó mag
tették a magok hatását s megnyerték a kö
zönség tetszését. Különben elég ügyesen volt
ak keresztlőve. Zilahyinak (Petőfi)
ugy látszik ez kedvenc szerepe, csak saj
nálhatjuk azonban reá fordított fáradságát s
igyekezetét — mert a szerep maga olyan
hogy azzal művészi hatást elérni teljesen
lehetetlen. Nagy Ibolyka a szemrevaló
kis hönvd volt s alighanem az ő egyenru
hája is hatalmas vonzerejét képezte a da
rabnak.
Kedden „Faust” operettet adták
szintén teit ház előtt. Kétszerte érdekes ez

operett azoknak a kiknek volt skalmuk az
operát látni, mert énekszámai mind paró
diái az opera énekszámainak. Különben
maga a szöveg is igen mulatságos s parodi
kus satírája Göthe remekének. Valentin
(Faust) mint mindég szépen énekel Spá
ny i Lenkével (Margaretta) együtt a
duettek is bravórral vitték keresztül. —
Gyöngyi (Siebel) Tolla gi (Valentin)
episód-zerepeiknek kacagató humorát pom
pásan aknázták ki. Különösen Gyöngyin nem
győzött a közönség eleget tapsolni. B o r o s
(Mefeles) sok ügyességgel és élénken játszta
a kezdő ördög hatásos szerepét.
Zilahy Gyula jutalomjátékára mely
holnap lesz ismételve felhívjuk olvasóink
figyelmét.
„Irma urfi” Vértesi Arnold énekes bo
hozatának első előadás mint már irtuk pén
teken lesz. A czimszerepet Ö r l e y Fló r a
kisasszony játszta, kivülé a társulat összes
elsőrangú tagjai játszani fognak.
— Vasut.
Debreczenből indúl:
B. pest—N. Várad felé d. e. 9 ó. 15 p.
" " " d. e. 11 ó. 57 p.
" " " este 9 ó. 39 p.
Szatmár felé d. e. 4 ó. 56 p.
" " " d. u. 7 ó. 5 p.
Kassa felé d. e. 9 ó. 25 p.
" " " d. u. 7 ó. 31 p.
Nánás felé: m. á. v. " d. u. 4 ó. 30 p.
" " " d. u. 4 ó. 42 p.
Husarak.
megálapítva s bejelentve 1885 nov. hó 2-től
deczemb. 9-ig.
38 és 42 Rác Györgynél czepléd utca
2599 sz. a.
42 kr. Rác Györgynél Csapó utca 10
sz. a Rózsater 10 sz. alatt.
46 kr. Magyar Gábornál Czepléd ut
ca 55 sz. a, Dedó utca 125 sz. alatt. Böl
dogh Istvánnál Rózsater 12 sz. alatt Balogh
Jánosnál Rózsater 10 sz. alatt.
48 kr. Magyar Gábornál Piac 1 szék
ében, valamint Iső köser és két ortho szék
ben a piacon. Minden többi bejelentett 21
mészárszékben pedig 44 kr.
Jegyzet: Magyar Gábor három
székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 kral
drágább.
Debreczen 1885 november 1-én.
Terményárak a debreczeni piacon.
Debreczen, 1885. decz. 1-én.
Egy m. mázsa felső, közép, alsó.
Buza 7.20 7.00 6.80
Kétszeres 6.00 5.80 5.60
Rozs 5.40 5.30 5.20
Arpa 4.80 4.70 4.60
Zab 5.80 5.70 5.60
Tengeri 4.60 4.50 4.40
Köles 5.50 5.25 5.00
Burgonya 1 zsákuj 1.00
100 kl. szalonna 37.00 35.50 34.00
100 kl. haj 37.00 35.50 34.00

támadták a szerbek Vlasina körül elfoglalt hadál
lását. Szerbek megtartot
ták heves küzdelem után
állásaikat.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
VERTESI ARNOLD.
Főmunkatárs: KARCZAG VILMOS.
MATTONI-FÉLE
GLESSHÜBLER
legújabb érvényes
SAVANYÚ-KÚT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kifünő hatásának bizonyult köhögéssnél,
gégehajoknál, gyomor- és hólyaghu
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.
ÉN CSILLAG ANNA
185 cm. hosszú óriási Lore
ley-hajat szeretem az álta
lam feltalált kenőcs 14 havi
használatá után. Több e erre
menő köszönő-iratok bizo
nyítják — melyek bárki ál
talai megtekinthetők — hogy
ezen kenőcs a legbiztosabb
szer minden hajbetegség és hajkihullás
ellen. Elősegíti a hajnövést, erősíti
a fejbőrt, megszünteti a főfajást és a
korpakeződést; kopaszág ellen ki
tűnő szer, valamint a ritka hajusz és
sz kál-nál bámulatos eredményt mutat
fel. Szakemberek elemzési bizonyít
ványai nyitva állanak.
Ára egy tégelynek 50 kr., 1 frt
és 2 frt használati utasítással együtt.
Elküldés a vitág minden részébe pos
tautánvét mellett vagy az összeg elő
leges beküldésére.
Csillag és Társa
gyárából,
Budapest, VI. király-utca 26. sz.
Debreczenben kapható: Dr. Rot
schnek Emil gyógyszerárában, valamint
egész Magyarország jelentékenyebb
gyógyszertáraiban.
6488.
1885.
Arverési hirdetményi
kivonat.
A debreczeni kir. törvényszék mint
telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy
Balácsi Juliánna és társai végrehajthatónak
néhai Tömöri Bálintné örökösiei végrehaj
tást szenvedő elleni — ft — kr tö
kekövetelés és járulékaik iránti végrehaj
tási ügyében (a debreczeni kir. törvény
szék) területén lévő és Vámospercs köz
ségben fekvő a 638 számú tjkönyvben
A I. 2—21 rendszámu néhai Tömöri
Balintné illető ingatlanok fele részére
407 ft czennel megállapított kiküáltási
árban elrendelte, és hogy a fennebb meg
jelölt ingatlanok az 1886 évi febr.
hó 8-ik napján délelőt 9 órakor Vá
mos-Pércs község házául megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kiküál
tási áron alól is eladatni fognak.
Árverezni szándékozók tartoznak
az ingatlanok becslésének 10%-át kész
pénzben, — vagy az 1881. LX.
t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számi
tott és az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri
rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értkepapírban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a ér
telmében a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított sz. bály
szerű elismervényt átszolgáltatni.
Ket Debreczenben, a kir. törvény
szék mint telekkönyvi hatóságnak 1885
évi novemb. hó 9-én tartott üléséből.
Szögyényi
elnök.
Szabó
aljegyző.

